

**Доклад от Тонка Петрова, сътрудничка на ОК на ОФ в Кюстендил за ролята
и задачите на Отечествения фронт сред циганското население**

Кюстендил, [след март 1963 г.]

В борбата за изпълнение на двете основни задачи поставени от Петия конгрес на Отечествения фронт за по-нататъшното демократизиране на нашия обществено-политически строй и изграждането на новия човек-строител на социализма и комунизма, определен дял има и работата на Отечествения фронт сред циганското население.

С 258-то постановяване на Министерския съвет и решението на Националния съвет на Отечествения фронт за работа сред циганското население се определиха ясно задачите на нашата общественост по въпросите за премахване на скитничеството и просията сред циганското население, за установяване на постоянно местожителство, за трудоустрояването на бита. Повишаване на културата и образованието, за пълното приобщаване и активно участие на това население в изграждането на социалистическото общество.

Окръжния комитет на Отечествения фронт оцени достойно важността на документа и полага не малко усилия за предотвратяването им в живото дело. Издигната е здрава основа за по-нататъшното активизиране на работата в организациите на Отечествения фронт сред това население.

В кв. "В. Левски" гр. Кюстендил има добри условия за обществено-политическа и културно-масова работа, за това благоприятстват новото читалище и библиотеката, а така също и добре обзаведеното училище. Циганското население в миналото не можеше и да мечтае за нови къщи, а сега в същия квартал се построиха къщи, които красят махалата със своята уредба и хигиена.

Почти изчезнаха от погледите на хората-цигани с наметнати торби на рамо да просят по училище и къщите. Лоши спомени ще останат за тях подигравките, подмятанията: "Лъжеш като циганин", "Дрипав си като циганин". Срещат се още някои, които не искат да разберат, че е крайно време да заживеят новому.

С цел да се запознаят с живота и техните сънародници от друг окръг по инициатива на Окръжния комитет на Отечествен фронт се проведе екскурзия до Видин. Там те видяха един обновен цигански квартал с модерно обзаведени жилища и с активна отечественофронтowska дейност.

Веднага след екскурзията се проведеха съвещания в двата града, приеха

мероприятия за работата по примера на Видинчани. Изграждаха се нови комисии иницирането, благоустрояването и възпитанието на децата от по дейни. Започнаха редовно да провеждат събрания с просветна тематика, и с жените, голямо оживление се чувстваше през време на изборната кампания.

Съживи се читалищната дейност. Хубаво обзаведената библиотека е възможност да се увеличи броя на читателите, да се провеждат различни културно-масови инициативи като: среща с поета-циганин Осим Керим, обсъждане на книгата "Митко Палаузов", седмицата на детската книга, рецитали и други. Има прекрасни условия да се изграждат различни колективи в читалището, но желанието е малко. Комсомолската организация трябва да даде пример. Читалищата са просветните огнища за народа, особено за циганите и не трябва да стоим на страна от тях.

Не допустими грешки правят някои родители, които не позволяват на децата да посещават училището, а неграмотността е най-голямата причина за уручен на живота.

Вече няколко години работи училището-интернат в с. Долно Уйно, което е добре обзаведено, напълно помага на родителите, които нямат възможност да осигурят на децата си необходимите условия. Сега само един младеж се учи във Висше учебно заведение, а задачата е колкото може повече младежи да учат в средни и висши учебни заведения. Реши ли се въпросът с неграмотността сред циганското население до голяма степен ще се преустрои техния живот.

Трудът влияе не малко за възпитанието на циганите участващи в материалното производство. Остана в миналото унизителният начин на живот под посредствените грижи на партията и народната власт и влияние, трудовите колективи много от тях израстваха като добри производства и работници например, /бръснаря Местан Местанов, работниците по чистотата Костов, Стоил Стоилов, Рашо Слиев, Серат Сератов/. В ДП "Тютюнева промишленост" работят 138 цигани, от тях много се отличават с добрата си и съзнателна работа, като примери са: Вита Яшарова, Данка Рашкова, Малинка Желева, Еленка Таташева, Надя Рангелова и др.

В ДКК "Д.Благоев" всички познават примерните работнички Асия Косова от конфитюрният цех, която при норма 70кг., нарязва 120 кг. по 3.70 лв; Сабие Ахмедова от отборната лента във вакуумирания отдел следи за правилния отбор на доматиите и за качеството на доматиеното и много други.

Но все още тук и там се срещат в предприятията и лоши работници, петният името на своите другари, държат се не прилично, а даже си имат навик от миналото, не допустим за сегашния строй. Добре ще бъде ако върнат комитети на ОФ и

организациите организират по-често вечери на....(нечетлив ръкописен текст)

Грижите, които се полагат за хигиенизирането и благоустрояването на кварталите не са малко. Предвижда се да бъде асфалтирано шосето до центъра, на центъра на квартала на гр. Кюстендил. Да се разшири училищната постройка. Дават се цели на желаещите за строеж.

Всичко това говори за големи грижи на правителството за подобряване на тези, които в миналото живееха по-лошо от добитъка.

Тези грижи трябва да задължават циганското население още повече към всеотдаен труд, да се води борба с циганията насаждана от векове, да се включи активно в икономическия и политическия живот за достойно посрещане на Деветия конгрес на Българската Комунистическа партия.

Тонка Петрова,

Сътрудник в ОК на ОФ

...В скоро време да изчезне циганията насаждана векове наред. Да няма размъкнати, не угледно облечени по улиците, а това ще стане само тогава, когато не се пестят средствата къде трябва и къде не трябва, а да заживеят съзнателен живот като пълноценни граждани на нашата страна.

Нужна е по-голяма просветна дейност сред населението. Да се запознаят с живота на герои загинали за нашата свобода, за социалистическия подем в настоящия момент.

Недопустими грешки правят някои родители, които не позволяват на своите деца да посещават училище, а неграмотността е най голямата причина за ниският стандарт на живот. Интерната в с. Дойно Уйно, който е добре обзаведен може силно да помогне на родителите, които нямат възможност да издържат децата, защото ще са на пълна държавна издръжка. Учебната година приближава и е нужно организациите на Отечествения фронт да помогнат на неосъзналите се родители и да им потърсят отговорност за тяхното неправилно отношение.

Реша ли се въпроса с неграмотността сред циганското население до голяма степен ще се преустрои техния живот. Само тогава Отечествения фронт като най голямата политическа организация ще изпълни задачата си: циганското население да тръгне по верния път начертан от Българската комунистическа партия.

ДА-Кюстендил, ф. 662 , оп. 1, а. е. 37 л.16-18